

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.VII.38.064/2020/5.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János

a tanács elnöke

Dr. Stumpf-Rádai Ágota

előadó bíró

Dr. Farkas Katalin

bíró

A felperes: ...

...

A felperes képviselője: dr. Harci-Kovács Kolos egyéni ügyvéd

cím

Az alperes: ...

...

Az alperes képviselője: ... jogtanácsos

cím

A per tárgya: közszolgálati kötelemekkel összefüggő megbetegedés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Pécsi Törvényszék 10.K.700.004/2020/16.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Pécsi Törvényszék 10.K.700.004/2020/16.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Törvényszék 10.K.700.004/2020/16. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint + áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2002. április 4. napján szolgálatellátás során az általa vezetett szolgálati motorkerékpárral, szabályosan közlekedve összeütközött az elsőbbségadási kötelezettséget figyelmen kívül hagyó, szabálytalanul közlekedő személygépkocsival. A felperes a baleset bekövetkezésében nem volt vétkes, az ütközés során 8 napon túl gyógyuló térdzúzódást és a lábszár egyes részein nyílt seb sérülést szenvedett.

[2] Az alperes a felperes balesetét 2002. április 14. napján kelt határozatával a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati jogviszonyáról szóló 1996. évi XLIII.

törvény (régi Hszt.), valamint a fegyveres szervek hivatásos, közalkalmazotti és köztisztviselői állományának munkaköri egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságáról, a szolgálat-, illetve keresőképtelenség megállapításáról, valamint a belügyi egészségügyi szolgálat igénybevételeéről szóló 21/2000. (VIII.23.) BM-IM-TNM együttes rendelet alapján szolgálati kötelekkel összefüggőnek minősítette.

[3] A 2003. február 26-án kelt Országos Orvosszakértői Intézet szakvéleménye a térd zúzódását, a lábszár egyéb részeinek nyílt sebét, haemarthros-t, átmeneti synovitis-t, elhízást, valamint a térdízület krónikus instabilitását állapította meg azzal, hogy a felperes üzemi baleseti munkaképesség-csökkenésének mértéke 16%-os, az össz-szervezeti munkaképesség-csökkenés mértéke 20%-os, amely 2002. április 4. napjától kezdődően véleményezhető.

[4] Az alperes ... 2003. április 2-án kelt határozatával a felperes részére a régi Hszt. 180. § (1) bekezdése alapján havi 10.940 forint baleseti járadékot állapított meg.

[5] A felperes 2018. év folyamán jelezte az alperes felé, hogy vélelmezzi megbetegedésének szolgálati kötelekkel való összefüggését.

[6] Az alperes állományilletékes parancsnoka a felperes nevezett megbetegedésének szolgálati kötelekkel való összefüggése tárgyában vizsgálat lefolytatását kezdeményezte, amelynek során a 2018. június 8. napján kelt szakorvosi vélemény szerint a felperes foglalkozás-egészségügyi szempontból mozgásszervi betegsége, térd arthrosisa a korábbi 2002-ben elszenvedett balesetével és sérülésével összefügg.

[7] A 2018. június 14. napján kelt pszichológusi szakvélemény szerint a felperes foglalkozási megbetegedés gyanúját megalapozó pszichológiai állapotának szolgálati kötelekkel való ok-okozati összefüggése kizárható. Az ..., mint munkavédelmi hatóság 2018. július 12. napján kelt szakmai véleménye szerint a felperes mozgásszervi betegsége, térd arthrosisa a 2002. évben történt balesetére vezethető vissza, ezért azt szolgálati kötelekkel összefüggőnek minősítette, azonban a felperes betegsége és szolgálati feladata közötti munkavédelmi szempontú összefüggést nem állapítottak meg.

[8] A Belügyminisztérium Rendvédelmi Szervek Elsőfokú Felülvizsgáló Orvosi Bizottsága (FÜV Bizottság) 2019. március 12. napján szakvéleményben a felperes betegségeinek foglalkozási eredetét nem valószínűsítette. Figyelembe vette, hogy a felperes panaszai már 2001. május 30-án időszakos orvosi vizsgálat során rögzítésre kerültek. A felperesnél ekkor a chondromalacia krónikus betegség is felmerült, amely az előző hónapokban fejlődött ki. A FÜV I. fokú Bizottsága 2002. április hónapban történt baleseti sérüléssel kapcsolatban dokumentálta, hogy érdemi térsérülés nem történt, térdzúzódáson és a lábszár nyílt sebéen kívül, amelyek bőrfelszíni sérülések. A 2002. áprilisi hónapban elszenvedett balesetben továbbá szalagsérülés történt, amelyet műtétiell elláttak, ami nem krónikus ízületi elváltozást jelentett, hanem akut sérülést. Az elvégzett vizsgálatok során funkcionált eltérést nem észleltek, a felperesnek a betegségei a szolgálati kötelekkel való egyértelmű ok-okozati összefüggése minden kétséget kizáróan nem volt megállapítható.

[9] A 2019. március 28. napján kelt elsőfokú minősítő határozatban az alperes ... felperes betegségei vizsgálatával kapcsolatban megállapította, hogy a felperes betegsége szolgálati kötelemekkel nem összefüggő, a betegsége nem szolgálat ellátás során alakult ki és az nem a szolgálat ellátással összefüggő. Az elsőfokú határozat rögzítette az alapellátó orvos, a pszichológus megállapításait, továbbá azt, hogy a felperes betegsége és a szolgálati feladata közötti munkavédelmi szempontú összefüggés nem volt. Figyelembe vette az ...1 mint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező munkavédelmi hatóság szakmai véleményét, és a FÜV Bizottság véleményét.

[10] A felperes fellebbezése során eljárta ...2 a 2019. július 24. napján kelt másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta a másodfokú FÜV Bizottság véleménye alapján, rögzítette azt is, hogy a felperes térd arthrosis mozgásszervi betegsége 2002. évben történt balesetre vezethető vissza, így az szolgálati kötelemekkel összefüggő.

A felperes keresete és az alperes védírata

[11] A felperes a minősítő határozattal szemben előterjesztett módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy a chondromalacia patellae (CHP) megbetegedése 90%-ban szolgálati kötelemekkel összefüggő megbetegedésnek minősül.

[12] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt indoka fenntartásával.

Az elsőfokú bíróság döntése

[13] Az elsőfokú bíróság a számú határozatát a ... iktatószámú határozatára is kiterjedően megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes bal térdkalács ízületi kopása (Chondromalacia patellae, azaz CHP, BNO: M22.4) 90%-ban szolgálati kötelemekkel összefüggő megbetegedés. Hivatkozott a a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi szervek munkavédelmi feladatai, valamint foglalkozás-egészségügyi tevékenysége ellátásának szabályairól szóló 70/2011. (XII.30.) BM rendelet (BMr.) 28/A. § (1), (6) és (7) bekezdésére, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 257. §-ában foglaltakra.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperes betegségeinek szolgálati kötelemekkel való összefüggését igazságügyi orvosszakértői kompetenciába tartozó kérdésnek tekintette, ezért a felperes indítványára igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki. A szakvélemény megállapította, hogy a felperes az üzemi balesettel kapcsolatban a bal térd régió banálisabb borsérülésével és zúzódásával kísértén a bal térd teljes elülső keresztszalag szakadását szenvedte el, melyhez kezdetben a térdízület zsírcseppes bevezése is társult, melyet kétszer kellett „lebocsátani”, majd a térd tartós duzzanata idült tokgyulladás és instabilitása igazolódott, amely végül – a konzervatív kezelések eredménytelensége okán – négy hónappal később keresztszalag pótló

műtétet indokolt. A felperesnél részleges hátulsó keresztszalag szakadása nem indokolt szalagpótlást. A műtét ellenére az elmúlt közel 18 év alatti térdízület krónikus instabilitása maradt fenn, amely instabilitás hosszú távon főszerepet játszott a térdízület alkotó képlete, többek között a porcok anatómiai viszonyokhoz képest történő eltérő terjedésében és hosszú távú panaszok kialakulásához vezetett. A szakértő ily módon a térdízületet alkotó porcfelszínek kopásában kizárólagos szereppel bír, az elmúlt években konzekvensen megjelenő szükséges rehabilitációs kezelések háttérében álló diagnózist és állapotot rögzített. A felperesnél ma észlelhető szintén fennálló, az előzőktől független kórkép a bal térdkalács ízületi kopás (CHP) háttérében a térdízület krónikus instabilitása állapotrosszabbító hatásukkal részoki tényezőként releváns szerepet játszanak, azaz kötelmekkel összefüggőek. A szakvélemény szerint maga a térdkalács ízületi kopás nem az üzemi baleset közvetlen következménye, hiszen a 2001-es korábbi leleten a diagnózis már szerepel. A szakvélemény e kórkép megindulását a korábbi, feltehetően nem is a 2001. májusi baleseti folyamat következményeként, hanem egy már korábban megindult degeneratív sorsszerű folyamatként rögzítette, melynek kezdeti stádiumát észlelték 2001. májusában. Ennek súlyosbodásában is a mai előre haladottabb kórkép fennálltában azonban a 18 éve fennálló térdízület instabilitás oki szerepe releváns. A baleset után kialakult évtizedes térd instabilitás állapotsúlyosbító összehatása fennáll, így részben a baleseti okkal is magyarázható a mai státusza a térdkalács ízületnek.

[15] Az elsőfokú bíróság a szakvéleményt a felek nyilatkozataira is figyelemmel aggálytalannak találta, ezért azt ítélete alapjául elfogadta és a térdkalács ízületi kopás kötelmekkel összefüggő részoki összefüggését túlnyomórészt, azaz 90%-ban állapította meg.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete eltér a Kúria Mfv.III.10.697/2015/6. számú határozatától, annak [19] és [24] bekezdései kapcsán hivatkozott a BMr. 28/A. §-a, a Kp. 78. § (1) bekezdése, továbbá a Pp. 279. § (1) bekezdése bíróság általi megsértésére.

[17] Az alperes hivatkozott arra, hogy jogerős ítélet [20] bekezdésében rögzített megállapítása iratellenes, az idézett megállapítást az alperes nem a ...2, hanem az ...1 mint illetékességgel és hatáskörrel rendelkező munkavédelmi hatóság álláspontjaként rögzítette, amit az elsőfokú bíróság tévesen a másodfokú minősítő szerv álláspontjaként írt le tényállásában.

[18] Az elsőfokú bíróság a BMr. 28/A. § (7) bekezdése rendelkezései figyelmen kívül hagyásával hozta meg döntését és nem adta indokát annak, hogy a minősítés során figyelembe veendő munkavédelmi hatóság, munkavédelmi felügyelő, alapellátó orvos, valamint a pszichológus, továbbá a FÜV Bizottság véleménye és az általa kirendelt igazságügyi orvosszakértő véleménye között fennálló ellentmondást hogyan oldotta fel, valamint az ítélet rendelkező részében megjelölt betegség szolgálati kötelmekkel való összefüggésének

megállapításán túl nem döntött arról, hogy a betegség a szolgálat ellátás során vagy azzal összefüggésben keletkezett-e.

[19] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet megalapozott, a bíróság a felperes személyes meghallgatása, a felek által csatolt iratok tartalma, valamint ... igazságügyi orvosszakértő szakértői véleménye alapján lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján helyesen állapította meg a térdkalács ízületi kopás megbetegedés 90%-os túlnyomórészi összefüggését a szolgálati kötelemekkel. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a ... határozatában foglaltakat, az alperes által kifogásolt tényállási megállapítás a helyettes államtitkárság saját megállapításaként értékelendő. Az elsőfokú bíróság a BMr. 28/A. § (7) bekezdései megtartásával járt el.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.

[21] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között eljárva azt vizsgálta, hogy a felperes által megjelölt BMr. 28/A. §-ában, foglalt jogszabálysértés fennállt-e, valamint a jogerős ítélet a Kúria közzétett Mfv.III.10.697/2015/6. számú határozatától jogkérdésben eltért-e, továbbá, hogy a jogerős ítélet sérti-e a Kp. 78. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016-évi CXXX. törvény (Pp.) 279. § (1) bekezdése rendelkezéseit.

[22] A Kúria korábban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 272. § (2) bekezdése értelmezése körében több határozatában rögzítette, hogy a felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslat, amelynek egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a felülvizsgálati kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3., 4. pont, Mfv.III.10.650/2015/4., Mfv.III.10.164/2013/2., Mfv.III.10.160/2013/2.]. A Kúria iránymutatása a jelen eljárásban is irányadó. Az alperes felülvizsgálati kérelme részben nem felel meg a fenti követelménynek, mert nem tartalmazza a megjelölt Kp. 78. § (1) bekezdés és a Pp. 279. § (1) bekezdése kapcsán a jogszabálysértésekkel összefüggő indoklást, ezért a Kúria mellőzte ezek vizsgálatát.

[23] Mindenek előtt a Kúria kiemeli, hogy az elsőfokú ítéleti tényállás ([20] bekezdés) megfogalmazása félreérthető, azonban a 2019. július 24-én kelt másodfokú minősítő határozatból megállapítható, hogy amint arra az alperes helyesen hivatkozott a [20] pontban rögzített állítás nem a ...2, mint másodfokú minősítő szervtől származik, hanem az alperes azt az ...1 mint munkavédelmi hatóság megállapításából idézte határozatában. A fenti iratellenes megállapítás azonban nem teszi a jogerős ítéletet jogszabálysértővé, a Kúria a jogerős ítélet tényállását pontosítja a következők szerint: A másodfokú minősítő határozatban rögzítésre került az ...1 mint illetékességgel és hatáskörrel rendelkező munkavédelmi hatóság megállapítása, mely szerint a felperes mozgásszervi betegsége (térdarthrosis) a 2002. évben történt balesetre vezethető vissza, így azt a munkavédelmi hatóság szolgálati kötelemekkel összefüggőnek minősítette.

[24] Az alperes érvelése szerint az elsőfokú bíróság a BMr. 28/A.§ (7) bekezdés kógens rendelkezése figyelmen kívül hagyásával a perben kirendelt orvosszakértői vélemény alapján hozta meg ítéletét, nem oldotta fel az orvosszakmai vélemények között fennálló ellentmondásokat, és nem döntött ítélete rendelkező részében arról, hogy a betegség szolgálatellátás során vagy azzal összefüggésben keletkezett-e.

[25] A Hszt. 257.§-a és a BMr. 28/A.§ (7) bekezdés alapján az állományilletékes parancsnok a foglalkozási megbetegedés, valamint a fokozott expozíciós esetek szolgálat, munkavégzéssel összefüggő minősítését a munkavédelmi hatóság, a munkavédelmi felügyelő, az alapellátó orvos, valamint a pszichológus által elkészített és összeállított kivizsgálási dokumentáció, valamint a FÜV Bizottság véleménye alapján végezte el. A foglalkozási megbetegedés, és fokozott expozíció, szolgálati kötelemekkel, munkavégzéssel összefüggő jellegének megállapításához, minősítéséhez első fokon az illetékes I. fokú Felülvizsgáló Orvosi Bizottság (FÜV Bizottság), másodfokon a II. fokú FÜV Bizottság véleménye szükséges. A Hszt. 257.§ (4) bekezdése alapján a minősítő határozat ellen a hivatásos állomány tagja a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül a miniszter által meghatározott szervhez fellebbezéssel élhet. Az (5) bekezdés alapján a fellebbezést a miniszter által meghatározott szerv harminc napon belül bírálja el. E határidő egy alkalommal harminc nappal meghosszabbítható. A másodfokú eljárásban hozott határozattal szemben a bírósághoz keresetlevelet lehet benyújtani.

[26] A Kúria kiemeli, hogy a betegség szolgálati kötelemekkel összefüggése megállapítása során lefolytatott vizsgálat, és a BMr. 28/A.§-ban foglalt eljárás szabályozása nem a bíróságra, hanem az állományilletékes parancsnokra, mint elsőfokú és a másodfokú minősítő szervre tartalmaz kógens rendelkezéseket. A Hszt. 257.§ (5) bekezdése biztosítja a közigazgatási per útján a lefolytatott eljárás és a meghozott minősítő határozat felülvizsgálatának lehetőségét a Kp. szabályai szerint. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a felperes indítványára a foglalkozási megbetegedés, és fokozott expozíció, szolgálati kötelemekkel, munkavégzéssel összefüggő jellegének megállapítása, minősítése megítéléséhez a Pp. 300. § (1) bekezdése alapján különleges szakértelemmel bíró szakértő alkalmazását rendelte el.

[27] Az elsőfokú eljárásban a Pp.316. § (1) bekezdése szerinti szakvélemény aggályossága nem merült fel, arra a szakvélemény kiegészítését követően az alperes sem hivatkozott, ezért a felek által elfogadott szakvéleményt az elsőfokú bíróság helyesen a bizonyítékok körében értékelte és ennek ítéletében indokát is kifejtette. A Kúria Mfv.III.10.697/2015/6. számú

határozata eltérő tényállása és jogszabályi háttere miatt, ügyszabályosság hiányában a jelen jogvita eldöntésében nem alkalmazható. Az említett esetben a külföldi szolgálatra jelentkező felperesnél megállapított betegség (verőeres vérrögösödés és embólia) kapcsán jogszabály mondta ki a katonai kötelemekkel összefüggés el nem ismerhetőségét, ezért szakvélemény beszerzése szükségtelen volt.

[28] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – a fenti tényállásbeli pontosítással a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

Záró rész

[29] Az alperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó a Pp. 83. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdés, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján köteles a felperes költségfelszámítással érvényesített, a felülvizsgálati ellenkérelemmel összefüggésben felmerülő 20.000 Ft +áfa eljárási költségét megfizetni.

[30] Az alperes az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt 50.§ (1) bekezdése alapján számított 50.000 Ft felülvizsgálati eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam viseli.

[31] Az ítélet ellen további jogorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. július 5.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő